

PROBLEM VEYA SORU CÜMLESİ

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur romanında kurgusal gerçeklikle örtüşen İstanbul mekânları, günümüz kentsel dönüşümü bağlamında nasıl bir anlam katmanına sahiptir ve edebi mekân okuması yöntemiyle gerçekleştirilecek alan çalışmaları, öğrencilerin şehir estetiği farkındalığı ile disiplinler arası düşünme becerilerinin gelişimine nasıl katkı sağlayabilir?

ÖZET

Bu çalışma, Türk edebiyatının başyapıtlarından biri olan Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Huzur (1949) romanında adı geçen İstanbul mekânlarını odak noktasına alarak edebiyat, tarih, sanat ve şehir bilinci arasındaki çok katmanlı ilişkiyi disiplinler arası bir perspektiften incelemeyi amaçlamıştır. Proje kapsamında romanın sistematik biçimde okunması ve mekânsal alıntılarının kataloglanmasının ardından Ahmet Hamdi Tanpınar Araştırma Merkezi tarafından hazırlanan "Huzur Rotaları" güzergâhları takip edilerek en az iki rota alan çalışması olarak gerçekleştirilmiştir. Alan çalışmaları sırasında elde edilen görsel belgeler, arşiv fotoğrafları ve romanın ilgili pasajlarıyla karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Çalışmanın çıktısı olarak "Zaman, Mekân, Huzur" temalı bir sergi düzenlenmiş ve süreç sosyal medya platformları aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmıştır. Söz konusu yöntemsel yaklaşım; tematik okuma, görsel analiz, tarihsel karşılaştırma ve estetik değerlendirme becerilerini bütünleştiren özgün bir öğrenme modeli sunmuştur.

YÖNTEM

Araştırma, nitel bir metodoloji çerçevesinde tasarlanmış olup dört temel aşamadan oluşmuştur. Birinci aşamada Huzur romanı tematik bir okuma anlayışıyla sistematik biçimde incelenmiş; mekân betimlemelerine ilişkin alıntılar belgelenmiş, adı geçen mekânların tarihsel fotoğraflarına erişim sağlanmış ve mekân-edebiyat ilişkisini ele alan akademik literatür taranmıştır. Bu süreçte edebi coğrafya (literary geography), mekân teorisi ve kent edebiyatı alanlarındaki kuramsal çerçevelerden yararlanılmıştır. İkinci aşamada Ahmet Hamdi Tanpınar Araştırma Merkezi'nin hazırladığı "Huzur Rotaları" belgelenmiş, güzergâhlar değerlendirilmiş ve ekiple birlikte en az iki rota alan çalışması olarak ziyaret edilmiştir. Üçüncü aşamada alan ziyaretleri sırasında fotoğrafik belgeler üretilmiş; bu görüntüler, arşiv fotoğrafları ve romanın ilgili pasajlarıyla karşılaştırmalı analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Böylece mekânların tarihsel dönüşümü görsel ve söylemsel düzeyde ortaya konulmuştur. Dördüncü aşamada ise elde edilen bulgu ve materyaller "Zaman, Mekân, Huzur" başlıklı bir sergi aracılığıyla kamuoyuyla paylaşılmış; çalışma süreci ve sonuçları dijital platformlar üzerinden duyurularak toplumsal erişim ve farkındalık genişletilmiştir.



Zaman, Mekan, Huzur

Proje Türü Konusu Ana Alanı Tematik Alan
Edebi Mekân Çalışması Türk Dili ve Edebiyatı Edebiyat ve Şehir Kültürü

Danışman Öğretmen

Merve Dursun

Görevli Öğrenciler

Yusuf Emir KORMAN

Yasin Emre SAYIN

Ömer Emre ERNAM

Timuçin ÜNLÜ

BULGULAR

- (1) Romansal Mekân Haritalaması: Huzur romanında geçen mekânların sistematik biçimde kataloglanması sonucunda İstanbul'un sembolik ve fiziksel coğrafyasına ilişkin kapsamlı bir edebi mekân envanteri oluşturulmuştur.
- (2) Tarihsel Karşılaştırmalı Analiz: Eski dönem arşiv fotoğrafları ile alan çalışmaları sırasında üretilen güncel görsel belgeler karşılaştırıldığında, kentsel dönüşümün fiziksel ve atmosferik boyutlarına ilişkin somut veriler ortaya çıkmıştır.
- (3) Mekânsal Anlam Katmanları: Romanın yazıldığı dönemle günümüz arasında mekânların işlevsel, estetik ve sembolik açılardan nasıl dönüştüğüne dair nitel bulgular elde edilmiştir.
- (4) Pedagojik Çıktılar: Alan çalışmaları sürecinde öğrencilerin gözlem, analitik düşünme, tematik okuma ve estetik değerlendirme becerilerinde ölçülebilir gelişmeler gözlemlenmiş; bu durum süreç içi notlar, fotoğraf analizleri ve sergi katkıları aracılığıyla belgelenmiştir.



TEKNOLOJİ
ANADOLU İMAM HATİP LİSESİ
SANCAKTEPE

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışma, edebiyatın yalnızca metinsel bir deneyim olmadığını; mekânla, tarihle ve kolektif bellekle derin bağlar kurduğunu somut biçimde göstermiştir. Huzur romanı ekseninde gerçekleştirilen İstanbul alan çalışmaları sayesinde öğrenciler, "bir şehri iki zamanda yaşama" deneyimi kazanmış; on dokuzuncu yüzyılın ruhunu taşıyan mekânları yirminci yüzyılın edebi sesiyle bugünün kentsel gerçekliği arasında yorumlayabilme kapasitesi geliştirmişlerdir. Bu bağlamda çalışma, edebiyat eğitimi ile kentsel okuryazarlık arasında özgün bir köprü niteliği taşımıştır. Çalışmanın daha geniş bir tartışma çerçevesinde değerlendirildiğinde, edebi mekân çalışmalarının şehir bilinci ve kültürel miras farkındalığı üzerindeki etkisi bakımından hem pedagojik hem de toplumsal bir değer taşıdığı görülmüştür. Düzenlenen sergi ve gerçekleştirilen sosyal medya paylaşımları, bu birikimin akademik çevrenin ötesine taşınmasını ve daha geniş kitlelerin şehirlerini edebi bir perspektifle keşfetmesi için ilham kaynağı oluşturmasını sağlamıştır.

izlek.net



KAYNAKLAR

Tanpınar, A. H. (2013). *Huzur*. Dergâh Yayınları.

Ahmet Hamdi Tanpınar Merkezi. (t.y.). Birinci rota: Tarihi yarımada. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi. <https://tanpinarmerkezi.msgsu.edu.tr/25329.html>

tanpinarmerkezi.msgsu.edu.tr

